

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 310/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Olosom, Karola Kašjaka, Rajecké Teplice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 27 Cpr 5/2013 z 24. júla 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11 CoPr 7/2015 zo 16. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa

čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 Cpr 5/2013 z 24. júla 2015 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoPr 7/2015 zo 16. februára 2016 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v postavení žalovaného účastníkom konania o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy. Okresný súd svojím rozsudkom určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru, ktoré dal odporca navrhovateľke listom z 10. júna 2013, je neplatné. Krajský súd svojím rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny.

Sťažovateľ namieta nepreskúmateľnosť označených súdnych rozhodnutí, z čoho odvodzuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Poukazuje pritom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 ObdoV 10/2012, podľa ktorého za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom možno označiť aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Tvrdí, že krajský súd na jeho odvolacie námietky nereagoval, resp. sa s nimi nevysporiadal, pričom konkretizuje podstatné skutkové okolnosti prípadu, ktoré podľa jeho názoru preukazujú hrubé porušenia pracovnej disciplíny žalobkyne, priečiac sa *„Zákonníku práce, osobitným právnym predpisom (najmä predpisom na úseku nelegálneho zamestnávania, hygieny, cla, živnostenského podnikania), ustálenej judikatúre, súdnej praxi a v neposlednom rade aj základnej logike“*.

Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ uvádza, že v prípade kontroly mohol byť pri vytykanom porušení pracovnej disciplíny žalobkyne *„sankcionovaný inšpektorátom práce za nelegálne zamestnávanie... ako aj orgánmi hygieny, nakoľko priateľ žalobkyne nemal potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti (tzv. zdravotný preukaz) a ani nemal odbornú*

spôsobilosť vykonávať danú prácu“ . Rovnako považoval za preukázaný aj predaj cudzieho alkoholu značky [REDACTED] žalobkyňou, ktorý sťažovateľ nemal mať podľa svojho vyjadrenia „nikdy naskladnený od dodávateľa oznámeného na colnom úrade, t. j. v prípade kontroly colnými orgánmi by mi bola uložená značná pokuta za správny delikt a odňaté povolenie na predaj alkoholu (podľa colných predpisov musí byť dodávateľ alkoholu a presný typ alkoholu oznámený vopred colnému úradu). Súčasne by mi živnostenským úradom bolo zrušené živ. oprávnenie. Tvrdenie žalobkyne, že predmetné fľaše alkoholu zn. [REDACTED] mali pochádzať z okolia pohostinstva od iných zákazníkov a tieto mala žalobkyňa iba upratovať, nie je ničím preukázané a okresný súd sa tak plne bez dôkazov priklonil k tvrdeniam žalobkyne, čo je veľmi zaujímavý rozdiel v ponímaní rovnosti účastníkov ohľadom unesenia dôkazného bremena. ... Neúčtovanie konzumujúcim zákazníkom bločky z registračnej pokladne a tovar dodávanie zákazníkom bez zaplatenia je rozhodne závažným porušením prac. disciplíny.“. Sťažovateľ napokon namieta aj svojvoľný záver súdov o vykonaní hmotnoprávneho úkonu žalobkyňou a jeho právnych účinkoch tvrdiac, že žalobkyňa „v 2-mesačnej prekluzívnej lehote relevantne neoznámila, že trvá... na ďalšom zamestnávaní. ... V zmysle judikatúry, ak zamestnanec po doručení okamžitého skončenia pracovného pomeru neoznámia zamestnávateľovi, že na ďalšom zamestnávaní trvá, ale podá žalobu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, potom je oznámenie voči zamestnávateľovi nahradené až dňom doručenia žaloby zamestnávateľovi, nakoľko ide o hmotnoprávny úkon zamestnanca. Súd tak mal žalobu zamietnuť z dôvodu zmeškania prekluzívnej lehoty.“.

Nadväzne na uvedené sťažovateľ vyvodzuje odňatie svojej možnosti konať pred súdom tiež z porušenia § 118 ods. 2 OSP, ktorý bol do právneho poriadku podľa neho zavedený „na zabezpečenie predvídateľnosti rozhodovania súdu v civilnom sporovom konaní a zamedzenie prekvapivých rozhodnutí“. S poukazom na v sťažnosti uvedenú judikatúru najvyššieho súdu (R 19/2010, R 13/2012, R 37/2010 a R 28/2012) považuje sťažovateľ za zrejmé, že označenými rozhodnutiami a konaním, ktoré ich vydaniu predchádzalo, boli porušené jeho „právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl.

6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje vo veci vydať rozhodnutie, ktorým vysloví porušenie základného práva „na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy“, práva „na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru“, ako aj základného práva „na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy... (medzitýmnym) rozsudkom Okresného súdu v Žiline sp. zn. 27Cpr 5/2013 zo dňa 24.07.2015 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoPr 7/2015 zo dňa 16.02.2016“, zruší rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a označené súdy zaviazajú uhradiť sťažovateľovi „trovy konania vo výške 363,79 EUR“.

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predpisov každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľov a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu na to zákon poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010).

V súvislosti so skúmaním podmienok konania o podanej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania ústavný súd konštatuje, že proti rozsudku okresného súdu bol sťažovateľ oprávnený podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodovať krajský súd. Z okolností prípadu je zrejmé, že sťažovateľ toto svoje právo aj využil. V danom prípade teda existoval iný súd predpokladaný čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý mal právomoc poskytnúť sťažovateľovi ochranu pred namietaným porušením označených práv.

Z ústavného hľadiska je preto podstatné a určujúce len preskúmanie postupu krajského súdu, ktorý v danom prípade právoplatne rozhodoval o podanom opravnom prostriedku v rámci odvolacieho konania (obdobne III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Právomoc krajského súdu tak vylučuje právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnosti proti rozsudku okresného súdu.

Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ podal 21. marca 2016 dovolanie proti rozsudku krajského súdu. V čase podania sťažnosti vykonával okresný súd prípravné úkony podľa § 241 ods. 3 v spojení s § 209 OSP.

Ústavou daná právomoc ústavnému súdu neumožňuje nahrádzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 236 až § 243d OSP. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Ústavný súd poukazuje aj na to, že prijatím sťažnosti na ďalšie konanie by vznikol z ústavného hľadiska neprípustný stav, keď by o rovnakej veci rozhodovali paralelne dva orgány súdneho typu (IV. ÚS 146/08).

V tejto súvislosti už ústavný súd viackrát vyslovil právny názor (*mutatis mutandis* I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), v zmysle ktorého považuje lehotu na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (v posudzovanom prípade vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu) s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú (k tomu porovnaj aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci *Zvolský a Zvolská* verus *Česká republika*, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54 a pod.).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ mal a má v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv, a preto sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. III. ÚS 404/08, III. ÚS 98/2010).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2016